

Ügyszám: NAIH-374-3/2013/J

Dr. Trócsányi László úr részére
miniszter

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Miniszter Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság létrejötte óta összegyűlt jogalkalmazási tapasztalatokat összegyűjtve és rendszerezve elkészítettük az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) módosítására vonatkozó javaslatainkat, amelyet mellékelten megküldök Önnek.

A mellékelt javaslatok többsége az európai adatvédelmi jogfejlődés legújabb fejleményeinek figyelembe vétele mellett a szabályozás egyszerűsítésére és rugalmasabbá tételére irányul. Külön ki szeretném emelni az adatvédelmi nyilvántartás újraszabályozására tett javaslatot, amely a Kormány deregulációs, bürokráciát csökkentő törekvéseivel párhuzamosan markánsan egyszerűsíteni kívánja az eljárást, egyúttal csökkentve a bejelentésre kötelezett vállalkozások, valamint közfeladatot ellátó szervek adminisztratív terheit, ám mindezt úgy, hogy az állampolgárok tájékozódáshoz való joga ne sérüljön. Véleményünk szerint e célokra tekintettel az adatvédelmi nyilvántartás újraszabályozása mielőbbi törvényt módosítást igényel.

Bízom abban, hogy javaslataink hasznosak lehetnek az Infotv. soron következő módosításának előkészítése során. Ha Miniszter Úr, illetve az Igazságügyi Minisztérium a javaslatokkal kapcsolatban konzultációt tart szükségesnek, úgy arra munkatársaimmal együtt mindenkor szívesen állunk rendelkezésre!

Budapest, 2014. október 17.

*Kézbevitte mellékelten
2014. 10. 21. jpr*

Üdvözlettel:

Dr. Péterfai Attila
elnök
c. egyetemi tanár

A törvény hatálya

Javasoljuk a törvény hatályára vonatkozó szabályok kiegészítésével egyértelművé tenni, hogy az Infotv.-t kell alkalmazni a nem Magyarországon letelepedett adatkezelő által végzett adatkezelésre, amennyiben bármely adatkezelési művelet, így különösen az adatok szolgáltatása, illetve felvétele Magyarország területén történik és az adatkezelés termékek vagy szolgáltatások nyújtásához, illetve az érintettek magatartásának nyomon követéséhez kapcsolódik.

A módosítás szükségességét Hatóságunk jogalkalmazási tapasztalatai alátámasztják. Egy jogesetben a Szlovákiában regisztrált adatkezelő Magyarországról gyűjtött személyes adatokat, melyeket ismeretlen helyen lévő szerverén tárolt. Hatóságunk adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában jogellenes adatkezelés miatt szankciót alkalmazott az adatkezelővel szemben. Az adatkezelő a jogorvoslati eljárásban úgy érvelt, hogy ő nem telepedett le Magyarországon és az adatokat külföldön tárolja, ezért az általa végzett adatkezelésre nem terjed ki az Infotv. hatálya. Az ügy kapcsán a Kúria előzetes döntéshozatali kérelemmel élt az Európai Unió Bíróságánál. A folyamatban lévő eljárásban a Hatóságunk által tett észrevételeket tartalmazó irat másolatát az 1. számon mellékelem.

Az adatkezelés jogalapjai

2011. november 24-én az Európai Unió Bírósága egy Spanyolországgal kapcsolatos előzetes döntéshozatali eljárás során olyan ítéletet hozott, amely szerint a 95/46/EK számú adatvédelmi irányelv 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van. Ezen túl a bíróság azt is kimondta, hogy a tagállamok további követelmények által nem módosíthatják a 7. cikkben előírt hat elv akár egyikének hatályát sem (az ítélet 36. pontja). Az ítélet alapján tehát Magyarország köteles az adatvédelmi irányelvben szabályozott adatkezelési jogalapokat további követelmények nélkül átültetni.

Az adatkezelés jogalapjainak harmonizációjára vonatkozó szövegszerű javaslatunkat a 2. számú melléklet tartalmazza.

A kötelező erejű vállalati szabályok

A magyar adatvédelmi szabályozás régi hiányossága, hogy a kötelező erejű vállalati szabályok (KVSZ vagy Binding Corporate Rules, BCR) nem szolgálhatnak a határon átnyúló adattovábbítás jogalapjául. A hiányosság kiküszöbölése számos esetben teremtene tisztább helyzetet és jobbiztonságot, továbbá az adatalany formális hozzájárulása helyett tartalmi és számon kérhető garanciákat nyújtana az adatalanyok számára. A merev magyar szabályozás miatt valószínűleg sok jogellenes eljárás marad látenciában. A szabályok rugalmasabbá tételétől az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés magasabb szintje várható.

A KVSZ-ek szabályozásához az Infotv. külföldre történő adattovábbításra vonatkozó szabályainak kiegészítése, valamint a KVSZ-t értelmező rendelkezés törvénybe iktatása szükséges. A szövegszerű javaslatokat a 3. számon mellékelem.

A biometrikus adatok

A biometrikus adatkezelés az érintettek magánszféráját nagy mértékben, illetve az alkalmazott technológia természeténél, céljánál fogva nehezen megjósolható mértékben befolyásoló adatkezelési technológiák közé tartozik. Hatóságunk a jogalkalmazási tapasztalatai alapján a közelmúltban a NAIH-1567-5/2014/T számú levélben foglalta össze a biometrikus adatkezelés információs alapjogi veszélyeit. A hivatkozott számú levelünkben tett jogalkotási javaslatok elsősorban az Infotv.-re vonatkoznak, ezért azokat az alábbiakban megismételem:

1. A szabályozási keretre kiható lényeges jogértelmezési kiindulópont, hogy a biometrikus profiladat¹ nem azonos azzal a személyes adattal (kiindulási adattal), amelyből képezték (például arcképmással, aláírással stb.). Ezért azon adatkezelők, amelyek a rájuk vonatkozó törvény alapján jelenleg jogosultak valamely kiindulási adat kezelésére, ezzel nem nyertek felhatalmazást arra, hogy a kiinduló adatból biometriai profilt képezzenek és biometriai adatkezelést végezzenek. Tehát például kifejezett törvényi felhatalmazás hiányában a nagy állami okmánynyilvántartások adatkezelői nem dönthetnek úgy, hogy az okmányokhoz tartozó arcképmásokból, illetve aláírásokból biometrikus profiladatokat képeznek. Hasonlóképpen, a hatályos szabályozási környezetben a törvény alapján közterületi térfigyelő rendszerek működtetésére jogosult közterület-felügyeletek sem képezhetnek biometrikus profilt a térfigyelő rendszer képeiből. A példák sorát hosszan lehetne folytatni.

2. A biometriai adatkezelési alkalmazások gyors elterjedése miatt sürgető szükség mutatkozik az átfogó törvényi szabályozási keret megalkotására. A biometriai adatkezelésre vonatkozó általános jogi követelmények az Infotv. szabályozási tárgykörébe tartoznak. Emellett egyes alkalmazási területek – például a rendvédelmi szervek és a nemzetbiztonsági szolgálatok biometrikus adatkezelése – szektorális törvénymódosításokat igényel.

3. A biometrikus adatok esetében az adat és az érintett közötti kapcsolat közvetlen, eltérhetetlen és letagadhatatlan voltára, valamint a biometrikus adatkezelés erős információs jogi hatásaira tekintettel javasoljuk az Infotv.-ben meghatározott különleges adat fogalmat a biometrikus adattal kiegészíteni. (A biometrikus adatok egy kategóriája, az egészségügyi adat már jelenleg is a különleges adatok közé tartozik.)

4. A biometrikus adat általános és egységes azonosító kóddá válásának előfeltétele az, hogy az egész (nagykorú) népességre kiterjedő biometrikus referencia adatbázis jöjjön létre. Ezt az állítást megfordítva: ha nincs az egész népességre kiterjedő biometrikus referencia adatbázis, akkor a biometrikus profil nem válhat általános és egységes személyazonosító kóddá. Mivel az általános és egységes azonosító kód alkalmazása továbbra is alkotmányellenes lenne, továbbá a célhoz kötött adatkezelés követelményét is sértené, ezért javasoljuk az Infotv.-ban általános érvénnyel előírni, hogy Magyarországon nem hozható létre a teljes népességre kiterjedő biometrikus referencia adatbázis.

¹ A jelen állásfoglalásban a „biometrikus profiladat” alatt nem a személyiségprofilhoz hasonló, több forrásból származó, összekapcsolt biometrikus adatot értünk, hanem az angol „biometric template” megfelelőjét, amit szakirodalom egy része „biometriai sablon”-ként fordít. A „sablon” szakkifejezésben való használatát azért nem tartjuk megfelelőnek, mert az az adat egységének hiányára utalna, noha ez esetben éppen az a lényeg, hogy a feldolgozás eredményeként nyert biometrikus adat megőrzi a kiinduló adatból származó egyedi jegyeket.

5. Ha valamely adatkezelési cél elérése érdekében az állampolgárok egy csoportjára kiterjedően személyazonosításra szolgáló referencia adatbázis létrehozása szükséges, akkor azt lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy abban ne a biometrikus profiladatok szerepeljenek, hanem az azokból egyirányú leképezéssel létrehozott (hash) kódok. Ezáltal a kódok kezelése adott célra szűkíthető, továbbá megakadályozható, hogy a különféle célből, különböző referencia adatbázisokban kezelt biometrikus adatok összekapcsolhatók legyenek. (Az utóbbi teljesüléséhez az is szükséges, hogy az egyes referencia adatbázisok különböző hash kódolást alkalmazzanak.)

6. Ha a jövőben az okmányok elektronizálása során felmerülne, hogy a személyazonosság ellenőrzésének biztonságát fokozandó biometrikus eljárások bevezetése szükséges, úgy azt javasoljuk, a jogalkotó azt az utat kövesse, amelyen az útlevél elektronizálásakor elindult, azaz a biometrikus referenciaadat tárolása az okmány elektronikus tárolójában történjen, központi biometrikus referencia adatbázis létrehozása nélkül.

7. A 3. pontban írt indokok alapján, továbbá azért, mert az információs jogok és a demokratikus jogállamiság érvényesülése szempontjából megengedhetetlen lenne, ha valamely állami szerv biometrikus adatkezelés segítségével titokban tömegesen megfigyelhetné az állampolgárokat, javasoljuk a rendvédelmi szervek és a nemzetbiztonsági szolgálatok titkos információgyűjtő tevékenységére vonatkozó szabályokat azzal kiegészíteni, hogy ha a titkos információgyűjtés során biometrikus személyazonosítást végeznek, úgy a tevékenység folytatásához külső engedély szükséges. A külső kontroll, továbbá az engedélyezéssel járó adminisztratív terhek megakadályozhatják, hogy a biometrikus személyazonosítással végzett titkos információgyűjtés az állampolgárok tömeges megfigyelését eredményezze.

8. A biometrikus adatkezelést az érintett hozzájárulása alapján végző adatkezelők esetében javasoljuk kötelezővé tenni az előzetes magánszféra védelmi hatásvizsgálatot, amely feltárja az adatkezelés érintettekre vonatkozó kockázatait, és az azok csökkentésére szolgáló intézkedéseket.

9. A személyes adat fogalmának meghatározásánál indokolt lenne figyelembe venni, hogy a természetes személyre vonatkozó pszeudonim adatok olyan információk, amelyek közvetve azonosíthatók. Jóllehet a pszeudonim adatkezelés kevésbé érinti a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülését, mint a hagyományos személyazonosításon alapuló adatkezelés, a pszeudonim adatkezelés is érintheti az adatalany érdekeit, továbbá a pszeudonim adatkezelés esetén rendszerint fennáll a lehetőség az adatok utólagos megszemélyesítésére, ezért az Infotv.-nek a pszeudonim adatkezelés esetén is érvényesítenie kellene az adatkezelés alapvető szabályait, így különösen az adatkezelés célhoz kötöttségét, az adatminimalizálást és az adatok felvételének tisztességességét.

A közérdekű adatok elektronikus közzététele

- A hatályos Infotv. külön részekben szabályozza a közérdekű adat megismerése iránti igényt, valamint az elektronikus közzétételi kötelezettséget és a közzétételi listákat. Az egyedi adatigények teljesítése és az elektronikus közzététel szabályai között a 37. § (6) bekezdése teremt kapcsolatot, amely szerint a közzétételre kötelezett szerv vezetője a közzétételi listában nem szereplő közérdekű adatokra vonatkozó adatigénylések adatai alapján évente felülvizsgálja az

általán kiadott közzétételi listát, és a jelentős arányban vagy mennyiségben felmerült adatigénylések alapján azt kiegészíti.

E szabály azt a felismerést tükrözi, hogy mind az adatkezelő, mind a potenciális adatigénylők számára előnyös, ha a közfeladatot ellátó szerv proaktív módon közzéteszi azokat a közérdekű adatokat, amelyek iránt megélnékül közérdeklődést tapasztal. A leendő adatigénylők számára azért előnyös, mert a közzétett adathoz azonnal és költségtérítés nélkül hozzájutnak. Ugyanez az adatkezelő szerv számára azzal jár, hogy az adatigénylők egyedi adatigénylés helyett közvetlenül megismerhetik a közzétett adatot, akkor enyhülni fog a közfeladatot ellátó szerv ügyterhe. Azonban a hatályos szabályozás hatékonyságát több körülmény csökkenti:

* Az Infotv. 37. § (6) bekezdése csak az egyedi közzétételi listával rendelkező szervekre vonatkozik.

* A hivatkozott törvényhely éves felülvizsgálati kötelezettséget ír elő. Az egy éves reakcióidő túl hosszú, ugyanis ha valamely közérdekű adat iránt felélnékül a közérdeklődés, az nem szükségképp marad meg a tárgyév végéig, és korántsem biztos, hogy áthúzódik a következő évre. A szabályozásnak elő kellene segítenie, hogy a közfeladatot ellátó szervek gyorsabban, rugalmasabban reagálhassanak arra, ha valamely közérdekű adatra meghatározott időtartam alatt több adatigényt nyújtanak be.

* Az egyedi közzétételi lista felülvizsgálatának jelenlegi szabályai alapján a „jelentős arányban vagy számban felmerült adatigénylések” alapján kell kiegészíteni azt. A törvény tehát olyan feltételt szab, amely teret enged a jogalkalmazó szubjektív megítélésének, ezért az egyedi lista kiegészítésének esetleges elmaradása nehezen, vagy egyáltalán nem számonkérhető.

Mindezek alapján véleményünk szerint indokolt lenne az Infotv. 37. § (6) bekezdésének hatályon kívül helyezése mellett úgy újraszabályozni a tárgyat, hogy az

* minden közfeladatot ellátó szervre vonatkozzon;

* egzakt módon határozza meg, hogy hány, meghatározott időtartamon belül érkezett, azonos közérdekű adatra vonatkozó adatigény teljesítése után kell az adatot az interneten közzétenni;

* olyan határidőt állapítson meg a közzétételre, amely biztosítja, hogy az adatkezelő szerv a jelenleginél gyorsabban, rugalmasabban alkalmazkodjék a közérdekű adatigények változáshoz.

Fenti javaslatunk elfogadása esetén a törvényben szabályozni szükséges a nyilvánosságra hozott adatok megőrzési (közzétételi) idejét is.

A NAIH rendeltetése, feladatai, függetlensége

Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerint a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független

hatóság ellenőrzi. Hatóságunk Alaptörvényben meghatározott függetlenségének és információs alapjogi ellenőrző szerepének érvényre juttatása érdekében a következőket javasoljuk:

- Az Infotv. 38. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése. Az ellenőrzési feladatkörhöz tartozó hatásköröket és jogköröket a Hatóság eljárásaira vonatkozó szabályok konkretizálják, melyek közősek abban, hogy a Hatóság ellenőrző funkcióját konkrét jogsérelemmel, vagy annak közvetlen veszélyével kapcsolatban határozzák meg, mégpedig kötött eljárásrendet és időkereteket írva elő. Munkánk során további információforrások is rendelkezésre állnak a tapasztalatszerzéshez, így különösen a más államok adatvédelmi hatóságaival folytatott szakmai konzultációk, a jogi szabályozási tervezetek véleményezése és az adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentések figyelemmel kísérése. Mégis, általánosságban elmondható, hogy a tevékenységünk jelenleg adott jogi keretei a konkrét információs jogsértésekkel szembeni utólagos fellépés lehetőségét biztosítják. Ez azonban egyúttal beszűkíti a Hatóság tájékozódási képességét és mozgásterét az információs alapjogvédelem egy másik fontos területén. Az észlelt problémák a következők:

1. Korunkban, az infokommunikáció szinte követhetetlenül bonyolult, burjánzó növekedésének körülményei közepette az egyes jogsértések gyakran csak a jéghegy csúcsát jelentik, miközben az információs jogokat veszélyeztető, nehezen felismerhető folyamatok a mélyben zajlanak. Példa: néhány híresség privát képeinek közelmúltbeli nyilvánosságra kerülése az egyedi jelenségek szintjén jeleszőkezeléssel kapcsolatos jogsértések sorozataként ragadható meg, míg a lényegét tekintve a közös okot a számítási felhő technológiák sajátosságaiban kell keresni. Ha az adatvédelmi ellenőrző szervnek az irányadó jogi szabályozás alapján egyedi ügyek sorozatát kell látnia a hasonló jelenségekben, akkor kétséges, hogy feladatkörének keretei között eljuthat-e az összefüggések olyan mélységű és komplexitású megértéshez, amely alapján felismerhetné azokat a technológiai fejlődési folyamatokat, amelyek utat nyitnak a jogsértéseknek.

2. Hatóságunk jellemzően a bejelentésekből értesül az információs jogsértésekről, ezért tevékenységünk fókuszában a már ismertté vált tényállások vannak. Emiatt nem juthat elég figyelem azokra a jogsértésekre, amelyek nagy hányadukban, illetve sokáig látenciában maradnak. Egyébként is problematikus az, hogy a Hatóság csak bejelentés alapján folytathat vizsgálati eljárást; ezt a vizsgálati eljárásról szóló részben fejtjük ki részletesen.

3. Az állampolgári panaszok általában már megtörtént jogsértésekre hívják fel a figyelmet. Ilyenkor a Hatóságnak csak arra van módja, hogy reagáljon, de a reparatív mellett a preventív beavatkozásra nem. Márpedig a gyors infokommunikációs technológiai fejlődésre tekintettel kulcsfontosságú, hogy az adatvédelem szempontjait a megfelelő időben érvényesíteni lehessen. Példa: a „privacy by design” elvet az infokommunikációs fejlesztések során a tervezés kezdeti szakaszától érvényesíteni kell, mert a hatalmas anyagi forrásokat felemésztő termékfejlesztések és beruházások esetén – ha a produktum nem felel meg az adatvédelmi követelményeknek – az utólagos korrekció szinte lehetetlen.

4. Az Infotv.-ben meghatározott eljárásfajták maximális időtartama nyolc naptól két hónapig terjed. Kétségtelen, hogy az egyes konkrét ügyekben nyújtandó jogorvoslat szempontjából előnyös, ha arra minél korábban sor kerül. Ez azonban egyszersmind azt is jelenti, hogy a hatályos Infotv. kizárja a hosszabb időtávot felölelő, konkrét jogsértéstől független, alap kutatás jellegű vizsgálatok vitelét, (amelyre a korábbi törvényi szabályozás alapján az

adatvédelmi biztosnak módja volt), ezért a lassabban előrehaladó, az információs alapjogok érvényesülésére erős hatást gyakoroló folyamatok – amilyen például a biometrikus technológiák térnyerése – rendszeres figyelemmel kísérésére a szükségesnél csak kevésbé van lehetőségünk.

A fentiekre tekintettel és azért, hogy a Hatóság teljes körűen betölthesse az Alaptörvényből következő ellenőrzési feladatkörét, javasoljuk az Infotv. 38. § (3) bekezdésében a feladatok felsorolását kiegészíteni azzal, hogy a Hatóság figyelemmel kíséri a személyes adatok védelmének, a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok nyilvánossága érvényesülésének feltételeit.

- Noha a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének elősegítése Hatóságunk feladata, az Alaptörvény nem biztosít utólagos alkotmánybírói normakontroll kezdeményezési jogkört a Hatóság számára az információs alapjogokat sértő jogszabályokkal szemben. Az alapvető jogok biztosa jogosult utólagos normakontrollt kezdeményezni, ezért Hatóságunk hozzá fordulhat, ha az információs alapjogot sértő jogszabályt észlel és nem elégséges a jogszabály módosítási javaslattevési jogköre. Jóllehet az alapvető jogok biztosa és a Hatóságunk között kifogástalan szakmai együttműködés alakult ki, az információs alapjogok többi alapjoggal azonos védelmi szintjének fenntartása érdekében az utólagos normakontrollal összefüggésben szükségesnek tartjuk törvényben szabályozni az alapvető jogok biztosa és a Hatóság kapcsolatrendszerét. E téren modellértékűnek tekintjük az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 3.§-ában meghatározott eljárásrendet. Ennek mintájára úgy lehetne szabályozni a Hatóság közvetett utólagos normakontroll eljárását, hogy a törvény kifejezetten felhatalmazná a Hatóság elnökét arra, hogy a személyes adatok védelméhez, illetve a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülése érdekében javasolhassa az alapvető jogok biztosának az utólagos normakontroll kezdeményezést. Ehhez a 2011. évi CXI. törvényben az a szabály társulna, hogy ha a Hatóság elnökétől származó javaslat esetén az alapvető jogok biztosa köteles ennek megfelelően eljárni, vagy az elutasítás indokairól éves beszámolójában az Országgyűlést tájékoztatni.

- Az Infotv. hatékony jogi eszközöket biztosít a Hatóság számára az információs alapjogokat érintő sérelmek orvoslására, azonban a tapasztalatok szerint indokolt lenne ezeket szignalizációs jogkörrel kiegészíteni. Eszerint ha a Hatóság az eljárása során jogszabálysértést észlel, akkor más, a jogsértésben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv eljárását kezdeményezheti.

- Jóllehet az Infotv. 38. § (5) bekezdéséből az következik, hogy más törvény megállapíthat a Hatóság számára feladatot, az Infotv. 38. § (3) bekezdése teljes körű felsorolással határozza meg a szerv feladatait. Ezzel szemben külön törvényben szerepelnek például a Hatóság Schengeni Információrendszerrel és az EUROPOL adattovábbításokkal kapcsolatos feladatai. A törvények közötti összhang biztosítása érdekében indokolt lenne az Infotv. 38. § (3) bekezdésében szabályozni, hogy a Hatóság ellátja a külön törvényben meghatározott feladatait.

- A Hatóság elnöke gyakorolja a Hatóság feladatköréből adódó döntési jogköröket, ezért a Hatóság alkotmányos függetlenségének biztosításához szükséges, hogy a Hatóság elnökét az országgyűlési képviselővel azonos mentelmi jog illesse meg, azzal, hogy a mentelmi joggal kapcsolatos eljárásra az országgyűlési képviselők mentelmi jogával kapcsolatos eljárási szabályok

legyenek alkalmazandók. Javasoljuk az Infotv.-t ezzel kiegészíteni. Egyúttal javasoljuk megfontolni, hogy a Hatóság elnökhelyettesét ugyanilyen szabályok szerinti mentelmi jog illesse meg, ha a Hatóság elnökének jogkörében jár el.

- A Hatóság szakemberállománya magas szintű elméleti felkészültséget megkövetelő és magas szakmai követelményeket támasztó jogi szakterületen dolgozik. Indokoltnak tartjuk, hogy ehhez olyan illetmény szint járuljon, amelyet a törvény korábban az azonos feladatokat ellátó szakapparátus, az Országgyűlési Biztos Hivatala, illetve jelenleg az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának munkatársai számára biztosít. Javasoljuk ezért a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 234. § (2) bekezdését akként kiegészíteni, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál az illetménykiegészítés mértéke a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselő esetében az alapilletményének 80%-a, a középiskolai végzettségű köztisztviselő esetében az alapilletményének 35%-a. Ez a jelenlegihez viszonyítva nem fog költségvetési forrásigénnyel jární.

Vizsgálati eljárás

- Az Infotv. 52. § (1) bekezdése értelmében a Hatóság bejelentés alapján indíthat vizsgálatot. Azonban figyelembe kell venni azt is, hogy a korszerű információtechnológiai környezetben történő információs jogsértésekre az jellemző, hogy gyakran szinte azonnal kifejtik a hatásukat (például egy interneten közzétett kép azonnal az egész világon hozzáférhetővé válik). Ezért kulcsfontosságú a mielőbbi beavatkozási lehetőség a jogsértés megelőzése, megszüntetése, a jogsérelemmel érintettek számának csökkentése és a jogsértés káros hatásainak csökkentése érdekében. Ha ismert jogsértés esetén a Hatóságnak bejelentésre kell várnia, azzal időt veszít, ami csökkentheti az információs jogvédelmi fellépés hatékonyságát.

- Az Infotv. 54. § (1) bekezdés d) pontjánál indokolt lenne egyértelművé tenni, hogy az írásbeli felvilágosítás kérés iratmásolat megküldésére is kiterjedhet.

- A vizsgálati eljárás az Infotv.-ben szabályozott sui generis eljárás, melynek időtartama az 55. § (1) bekezdése szerint legfeljebb két hónap. Tapasztalataink szerint ez az időtartam gyakran nem elégséges, például olyankor, ha a tényállás tisztázása közben kiderül, hogy valójában másik szerv az adatkezelő, amelynél gyakorlatilag újra kell kezdeni a vizsgálatot, vagy nagy mennyiségű iratanyagot kell átvizsgálni, illetve szaktanácsadó igénybevétele szükséges. Jelenleg az eljárás alá vont adatkezelő a neki címzett megkeresésre történő válaszadás húzás-halasztásával elérheti, hogy a két hónapos határidő elteltével a Hatóság vizsgálata eredménytelenül megszűnjék. Ezért a hasonló, törvényben meghatározott eljárások szabályozásához hasonlóan indokolt lenne törvényben rendelkezni az eljárási határidő nyugvásának következő eseteiről:

- a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő,
- az adatkezelő megkeresésétől a válasz beérkezéséig terjedő idő,
- a megkeresés, válasz és egyéb irat fordításához szükséges idő.
- a Hatóság működését legalább egy teljes napra akadályozó körülmény, ellehetetlenítő üzemzavar vagy más elháríthatatlan esemény időtartama.

Emellett indokolt lenne azt is előírni, hogy ha a vizsgálat során a Hatóságnak jelentős terjedelmű iratot kell átvizsgálnia, a határidő egy alkalommal, a bejelentő értesítése mellett legfeljebb két hónappal meghosszabbítható.

- Az Infotv. 58. § (1) bekezdése 30 napot biztosít a § (2) bekezdésében felsorolt további szükséges intézkedésekről való döntésre, ha a vizsgálati eljárásban a felszólítás vagy ajánlás nem járt eredménnyel. Ez az adatvédelmi és a titokfelügyeleti hatósági eljárást (Infotv. 58. § (1) bekezdés a) és b) pontok) illetően annyiban problematikus, hogy ha viszonylag rövid határidővel kell döntenie arról, hogy indítandó-e az adott ügyben hatósági eljárás, akkor nincs mód a hatósági eljárás későbbi megindítására olyan időszakokban sem, amikor egyébként magas ügyteher alakul ki, azaz a hatósági ügyek mennyisége átmenetileg meghaladja a hatósági ügyekhez rendelt ügyintézési kapacitást. Ha ilyenkor nincs mód a hatósági eljárás későbbi megindítására, akkor a Hatóságnak elvész az eljárás-indítási lehetősége. A rugalmasabb időbeli ügyteher elosztás lehetőségének megteremtése előnyös lenne a személyes adatok védelme szempontjából, ezért javasoljuk az Infotv. 58. § (1) bekezdéséből a 30 napos határidőt törölni.

Az adatvédelmi hatósági eljárás

- Az jogalkalmazási tapasztalatok szerint az adatvédelmi hatósági eljárások hangsúlyos momentuma helyszíni ellenőrzés, a szemle, és ehhez kapcsolódóan az adatmegismerés, az információk beszerzése. Jelenleg az Infotv. igen vázlatosan szabályozza ezt a tárgykört, ezért elengedhetetlen annak kiegészítése. A tényállás tisztázása érdekében szabályozandók a következők:

* A Hatóság felhívására az adathordozón rögzített adatot az adathordozó birtokosa legyen köteles olvasható és másolható formában hozzáférhetővé tenni.

* Az adatvédelmi hatósági eljárások esetében a tényállás tisztázásának eredményessége érdekében szükség volna az adathordozóról történő tükörmásolat készítésre felhatalmazni a Hatóságot.

* A Ket. 51. § (3) bekezdéséhez kapcsolódóan a hivatalból indult adatvédelmi hatósági eljárásban kötelezővé kellene tenni az ügyfél nyilatkozattételét, adatszolgáltatási kötelezettségét.

* Rendelkezni kellene a nyilvántartásból, adatállományból, rögzített telefonbeszélgetésekből minta és ellenminta vétele az adatállomány adatminőségének és tartalmának, a hangfelvétel tartalmának vizsgálata céljából.

* Törvényi felhatalmazás szükséges az adatvédelmi hatósági ügyekben a tényállás megállapításához gyakorta szükséges próbavásárlás, próbaregisztráció végzéséhez.

A felsorolt eljárási cselekményekkel összefüggésben szabályozandó az eljárási cselekmények dokumentálása és a költségek viselése, valamint a bírság kiszabásának lehetősége, ha az ügyfél nem tanúsít együttműködést. Így abban az esetben, ha az ügyfél a tényállás tisztázásához szükséges tájékoztatást a Hatóságnak nem adja meg, úgy szükséges ennek a magatartásnak eljárási bírsággal való szankcionálhatósága.

- Javasoljuk pontosítani az adatvédelmi hatósági eljárás megindításának feltételeit. Az Infotv. 60. § (4) bekezdés a)-c) pontjai határozzák meg azt, hogy mely feltételek esetén kötelező az adatvédelmi hatósági eljárás megindítása. Véleményünk szerint a felsorolásból elhagyható lenne a különleges adatokra való utalás (a felsorolás b) pontja), ugyanis az részleges átfedésben van az a) és a c) pontban foglaltakkal, azaz a személyek széles körével, illetve nagy érdeksérelemmel vagy kárveszéllyel. A tapasztalataink szerint csak akkor szükséges az adatvédelmi hatósági eljárás megindítása, ha a különleges adat valószínűsíthetően jogellenes kezelése a személyek széles körét érinti, illetve nagy érdeksérelemet vagy kárveszélyt idézhet elő. Ha e feltételek nem állnak fenn, akkor a lehetséges jogsérelem rendszerint nem olyan nagy, hogy az adatvédelmi hatósági eljárás megindítása indokolt lenne pusztán amiatt, mert az adatkezelés különleges adatot érint.

- A Ket., mint mögöttes eljárási joganyag a 22. § (2) bekezdésében a kérelemmel és annak benyújtásával összefüggésben rendelkezik az áttételről. Azonban az Infotv. 60. § (3) bekezdése szerint az adatvédelmi hatósági eljárás kizárólag hivatalból indítható, az akkor sem minősül kérelemre indult eljárásnak, ha az adatvédelmi hatósági eljárást a Hatóság bejelentésen alapuló vizsgálata előzte meg. Az ellentmondásos eljárási szabályozás miatt problematikus az áttétel alkalmazása olyan adatvédelmi hatósági ügyekben is, amelyek állampolgári bejelentést követően, hivatalból indultak. Az ellentmondás megszüntethető lenne például úgy, ha az Infotv. az Art. 104. § (5) bekezdésének mintájára akként rendelkezne, hogy a Hatóság a hatáskörébe nem tartozó ügyben megkeresi az intézkedésre jogosult szervet”.

- A hatósági szerződésre vonatkozó javaslatunk szerint a Hatóság a jogsértés megszüntetése érdekében határozathozatal helyett hatósági szerződést köthetne azzal az adatkezelővel, aki vállalja, hogy felhagy a jogsértő adatkezeléssel, és adatkezelési tevékenységét a hatósági szerződésben meghatározott módon összhangba hozza a 4.§-21.§-ban meghatározott adatvédelmi rendelkezésekkel és a 66. §-ban meghatározott előírásokkal.

Javaslatunk szerint nem lenne helye a 61. § (1)-(2) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazásának a Hatósággal hatósági szerződést kötő adatkezelővel szemben a szerződésben megállapított teljesítési határidőn belül azon jogsértés miatt, amelynek megszüntetése érdekében a szerződés megkötésére sor került.

- Az Infotv. 60. § (5) bekezdése két hónapban határozza meg az adatvédelmi hatósági eljárás ügyintézési határidejét. Az eddig lefolytatott eljárások tapasztalatai szerint az ügyek egy részénél – például olyankor, ha sok adatalanyt kell meghallgatni az adatkezelés jogszerűségének megítéléséhez, vagy bonyolult infokommunikációs rendszerek működését kell megvizsgálni – a törvényes határidő betartásának kötelezettsége ellentétbe kerülhet a tényállás tisztázásának követelményével, ezért javasoljuk az Infotv.-ben lehetővé tenni, hogy a Hatóság indokolt esetben, egy alkalommal, az ügyfelek értesítése mellett legfeljebb két hónappal meghosszabbíthassa az adatvédelmi hatósági eljárás ügyintézési határidejét.

- Az adatvédelmi hatósági eljárásban alkalmazható szankciókat a következők szerint javasoljuk kiegészíteni:

* az Infotv. 61. § (1) bekezdésének c) pontjának kiegészítése: [Az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság] *„c) megállapíthatja, illetve megtilthatja a személyes adatok jogellenes kezelését vagy feldolgozását”* A jogsértés megállapításával való kiegészítés azért szükséges, mert egyes jogértések esetében a tiltásra nincs mód, de a jogsértés kimondására szükség van.

* Pontosítandók a nem anonimizált határozat nyilvánosságra hozatalának feltételei, ugyanis a hatályos szabályozásban az adatvédelem érdekeire utalásra nem alapozható elméletileg megalapozott, következetes joggyakorlat.

Szövegjavaslatunk: „A Hatóság elrendelheti határozatának – az adatkezelő azonosító adatainak közzétételével történő – nyilvánosságra hozatalát, ha az személyek széles körét érinti, ha azt közfeladatot ellátó szerv tevékenységével összefüggésben hozta, vagy ha a bekövetkezett jogsérelem súlya ezt indokolja.”

- A bírság kiszabásánál (Infotv. 61. § (3) bekezdés) az egyedi körülményekhez rugalmasabban igazodó jogalkalmazás érdekében javasoljuk az alsó összeghatár elhagyását. Az európai kitekintés azt mutatja, hogy nem határoznak meg alsó bírság összeghatárt például a német, cseh, ciprusi, francia, szlovén, lengyel törvények sem.

- Ugyanakkor indokolt lenne a bírságösszeg lehetséges maximumának felemelése, mert nagy, multinacionális cégek esetében a jelenlegi legfeljebb tízmilliós bírságösszeg esetenként nem áll arányban a jogsértéssel és nem bír elégséges visszatartó erővel a későbbi jogsértéseket illetően.

Az adatvédelmi incidensek bejelentése

Az adatvédelmi incidensek bejelentésének kötelezettsége erős ösztönzést jelent az adatkezelők számára, hogy az adatvédelmi incidenseket megelőzzék, emellett a törvény elősegíti, hogy adatvédelmi incidens esetén az érintettek – ha szükséges - hozzájussanak az incidens káros hatásainak mérsékléséhez szükséges információkhoz. A jelentéstételi kötelezettség több uniós tagállamban már létező és működő intézmény és az Európai Unió új adatvédelmi rendeletének tervezete tartalmazza ezt a kötelezettséget. A rendelet elfogadása esetén várhatóan a nemzeti adatvédelmi hatóságok feladatkörébe fog tartozni az adatvédelmi incidensek bejelentések fogadása és meghatározott feltételek esetén azok kivizsgálása és nyilvánosságra hozatala. Az uniós rendelet elfogadásának időpontja és szabályozás pontos tartalma egyelőre tudható biztosan, **ezért e tárgyban egyelőre csak annyit lenne célszerű előírni, hogy az adatkezelők vezessenek nyilvántartást a náluk történt adatvédelmi intézkedésekről.** A hivatkozott rendelet hatályba lépését megelőzően további Infotv. módosítás nem időszerű.

Az adatvédelmi nyilvántartás

A javasolt módosítás célja a szabályozás egyszerűsítése, az adatkezelőkre és a Hatóságra háruló adminisztratív terhek csökkentése és az elektronikus ügyintézés lehetőségének megteremtése.

A javasolt szabályozási modell szerint az adatkezelőknek az első kapcsolatfelvétel alkalmával postai úton kell regisztrálniuk adataikat, majd ezt követően a Hatóság által biztosított elektronikus hozzáférést használhatják a Hatósággal történő elektronikus kapcsolattartásra. A Hatóságnak a bejelentés teljesség-ellenőrzésén kívül csak az azonosító számok kiosztása és az adatok közzététele lesz a feladata. Az adatminőség javulása várható attól, hogy a bejelentésre kötelezettnek két évente meg kell újítania az adatkezelés bejelentését, mert egyébként az adatkezelés nyilvántartási számának érvényessége megszűnik. Ezzel várhatóan „maguktól kitisztulnak” az adatbázisból azon adatkezelésekre vonatkozó adatok, amelyek már megszűntek, ám az adatkezelő ennek tényét elmulasztotta bejelenteni. Az adatvédelmi nyilvántartásba bejegyzett adatok megújítása terveink szerint egyszerűen, elektronikus úton, a Hatóság részéről emberi beavatkozás nélkül történhetne.

A bejelentésre kötelezett vállalkozások terheit csökkentendő, az új szabályozási modellel összhangban az eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj szabályozás teljes deregulálását javasoljuk.

Várhatóan lényegesen csökkenteni fogja a közfeladatot ellátó szervek adminisztratív terheit az, hogy javaslatunk szerint a jogszabályban elrendelt adatkezelések esetében az a miniszter legyen köteles az adatkezelés bejelentésére, aki az adatkezelést előíró jogszabály a szabályozási tárgya szerint felelősséggel tartozik. (Ha például egy törvény kötelező adatkezelést ír elő a települési jegyzőknek, akkor jelenleg 3000-nél több nyilvántartásba vételi kérelemmel kell számolnunk. Ha a jövőben a törvény által kötelezően előírt adatkezeléseket a szabályozás tárgya szerint feladatkörrel rendelkező miniszter fogja bejelenteni, akkor a 3000-nél több kérelem helyett elég lesz egy is.)

A módosítást az is szükségessé teszi, hogy az Infotv. hatályos 65. § (1) bekezdése hatósági nyilvántartásként határozza meg az adatvédelmi nyilvántartást, ám ez a közigazgatási hatósági nyilvántartás jogintézményének újraszabályozása óta nincs összhangban a Ket.-tel.

A fentebb vázolt módosításokat koncepcionálisan tükröző modell-javaslatot a 4. számon mellékelem. Ennek elfogadása esetén hozzávetőleg hat hónap időtartam szükséges az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges informatikai fejlesztések elvégzéséhez. A módosítás ezt követően léphet hatályba. A mellékelt szövegjavaslatunk az új nyilvántartási rendre történő áttéréshez szükséges átmeneti rendelkezéseket nem tartalmazza.

Titokfelügyeleti hatósági eljárás

- Az Alkotmánybíróság 29/2014. (IX. 30.) AB határozata megállapította, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdéséből, az információs szabadság jogából eredő alkotmányos követelmény a minősített adatok védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) 5. § (2) bekezdésének, valamint 6. § (4) bekezdésének alkalmazása során, hogy a minősítő a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat minősítése felőli döntés során a minősítéshez fűződő közérdek mellett a minősítendő adat nyilvánosságához fűződő közérdeket is vegye figyelembe, és csak akkor döntsön az adat minősítéséről, ha a minősítéssel elérni kívánt cél arányban áll a minősített adat nyilvánosságához fűződő érdekekkel. Az Infotv. 63. § (1) bekezdése szerint a titokfelügyeleti hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság a nemzeti minősített adat minősítésére vonatkozó jogszabályok megsértésének megállapítása esetén alkalmazhat szankciót. A

hivatkozott AB határozatra tekintettel célszerű lenne egyértelművé tenni, hogy a titokfelügyeleti hatósági eljárás tárgykörébe tartozik a minősítés szükségessége és az információs alapjogkorlátozás arányossága is.

- Az Infotv. 62. § (2) bekezdése szerint a titokfelügyeleti hatósági eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényt az Infotv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A minősített adatok közigazgatási eljárásban történő felhasználásának szabályozása, mely a Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárása során szubszidiárius jogként alkalmazandó, a titoktartás alóli felmentés jogintézménye által lényegében a minősítő diszkrecionális jogkörébe utalja a minősített adatok felhasználásának engedélyezését a közigazgatási hatósági eljárás során:

* A Mavtv. 14. § (5) bekezdése szerint ha közigazgatási, bírósági, szabálysértési vagy egyéb hatósági eljárásban a titoktartásra kötelezettnek nemzeti minősített adatról kell nyilatkoznia, a titoktartási kötelezettség alól az adatot minősítő személy adhat felmentést.

* A Ket. 57/A. § (6) bekezdése szerint a szemletárgy birtokosa a minősített adatot tartalmazó szemletárgy felmutatására nem kötelezhető, ha nem kapott felmentést a szemletárgyra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól.

* A Ket. 53. § (3) bekezdése szerint tanúként nem hallgatható meg védett adatnak minősülő tényről az, aki nem kapott felmentést a titoktartás alól az arra jogosított szervtől vagy személytől. (A Ket. 17. § (1) bekezdése értelmében védett adat: a törvény által védett titok és a hivatás gyakorlásához kötött titok. A Ket. 172. § 1) pontja szerint törvény által védett titok: a minősített adat, továbbá az üzleti, a bank-, a biztosítási, az értékpapír-, a pénztáritok, a fizetési titok, az adótitok, a vámítok, valamint a magántitok.)

* A Ket. 58. § (6) bekezdése szerint szakértőként nem járhat el az, akivel szemben az ügyintézőre vonatkozó kizárási ok áll fenn, aki tanúként nem hallgatható meg, vagy aki a tanúvallomást megtagadhatja.

Törvénysértő minősítés esetén a minősítő nem érdekelt a tényállás tisztázásában. Ha a minősítő él az előbb felsorolt, a törvény által számára biztosított jogi eszközökkel, akkor jelentősen megnehezítheti, esetenként meg is akadályozhatja azt, hogy a Hatóság tisztázza a minősítés jogszerűségét.

2013-ban a tárgyban a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal a tárgyban folytatott egyeztetés során Dr. Répássy Róbert államtitkár úr a XX/AJFO/1753/3/2013. számú átiratban jelezte a probléma orvoslására vonatkozó szabályozási javaslatát, amellyel a titoktartási alóli való felmentést illetően a tanúra és a szakértőre vonatkozó szabályozás esetében egyetértünk, továbbá szükségesnek tartjuk a jogi rendezést a szemletárgy birtokosára is kiterjeszteni, mert ő nem szükségképp azonos a minősítővel, hanem lehet például a minősített adatot kezelő szerv vezetője, a minősítés felülbírálatára jogosult személy, titokbirtokos szerv vezetője, az elvesztett minősített irat megtalálója, a minősítési javaslatot készítő személy stb.

Az előzetes döntéshozatali eljárásban tett észrevételek

„1. A Weltimmo S.R.O. (5 Eötvösa, 57/20 Komarno, 5 945 05, Szlovákia) felperes által a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.) alperes NAIH-510-6/2012/H. számú határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perrel kapcsolatban a tisztelt Bíróság előtt C-230/14. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali ügyben a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság részéről a Kúria, Magyarország Kfv. III.37.536/2013/10. sorszámú végzésében előterjesztett kérdések tekintetében a következő írásbeli észrevételeket kívánjuk benyújtani.

2. Az írásbeli észrevételeinket a Kúria kérdéseinek sorrendjében fogalmaztuk meg. Az észrevételeink végén pedig röviden összefoglaltuk a Kúria kérdéseivel kapcsolatos álláspontunkat, melynek megerősítését kérjük a tisztelt Bíróságtól.

3. A Kúria 1. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(1. *Értelmezhető-e az Európai Parlament és a Tanács a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK (1995. október 24.) irányelve (a továbbiakban adatvédelmi irányelv) 28. cikk (1) bekezdése akként, hogy egy tagállam területén alkalmazható a nemzeti jog rendelkezései egy olyan, kizárólag a másik tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelővel szemben, aki e tagállam területén levő ingatlanokat is hirdet és az ingatlan tulajdonosok továbbították a személyes adataikat a weboldal üzemeltető másik tagállamban lévő adattároló, adatfeldolgozó eszközére (szerverére)?*)

4. Álláspontunk szerint az adatvédelmi irányelv 28. cikkének (1) bekezdésében foglaltak azt az elsődleges kötelezettséget róják a tagállamokra, hogy a nemzeti jogukban rendelkezniük kell olyan független hatóság vagy hatóságok kialakításáról, amely vagy amelyek az „ezen irányelv értelmében a tagállam által elfogadott nemzeti rendelkezéseknek a területén történő alkalmazását” felügyeli (felügyelik).

5. Az előző bekezdésében idézett megfogalmazás aláhúzással jelölt részéből azonban álláspontunk szerint az is következik, hogy a független nemzeti felügyelő hatóság – Magyarországon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban NAIH) – a Magyarország területén folytatott adatkezelések tekintetében a magyar nemzeti jog szerint vizsgálja az adatvédelmi irányelv alkalmazását.

6. A „területén történő alkalmazását” kitétel emellett szűkítő rendelkezést nem tartalmaz, így amennyiben az adatkezelés bármely eleme a tagállam területén – azaz jelen perben Magyarország területén – valósul meg, álláspontunk szerint a nemzeti felügyelő hatóság

elsősorban a saját nemzeti joga szerint járhat el. A perbeli esetben pedig egyértelműen megállapítható, hogy az adatkezelés több elemében Magyarországon (is) zajlott, hiszen a személyes adatok gyűjtésére Magyarországról került sor, és a követelések érvényesítésére is magyar bíróságok előtt került sor a felperes részéről, tehát a követelésekkel kapcsolatos adatkezelés is Magyarországon történt.

7. Itt is hangsúlyozni kívánjuk a nemzeti peres eljárásban kifejtett azon álláspontunkat, mely szerint az adatvédelmi irányelvben használt „*letelepedés*” fogalma tekintetében az állapítható meg, hogy az irányelv nem szűkíti a letelepedés fogalmát az adatkezelő székhelyére, illetőleg bejegyzési helyére, hanem a letelepedés fogalmi körébe vonja az adatkezelési tevékenység tényleges végzésének helyét is. Meg kívánjuk jegyezni azt is, hogy álláspontunk szerint ha a joghatóság és az alkalmazandó jog szempontjából lényeges letelepedést csupán egy regisztratív, könnyen módosítható kritériumra alapoznánk, úgy nem csupán a forum shopping előtt nyitnánk széles kaput, hanem ez az értelmezés a tagállami adatvédelmi hatóságok munkáját is rendkívüli módon megnehezíthetné. Ez az értelmezés nyilvánvalóan ellentétes lenne az adatvédelmi irányelv céljával

8. Ezzel egyező megközelítést tartalmaz a 29. cikk szerinti Adatvédelmi Munkacsoportnak (a továbbiakban: 29-es Munkacsoport) az alkalmazandó jogról szóló 8/2010. számú Véleménye (a továbbiakban: 8/2010. Vélemény), melynek összefoglalója szerint „*az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok egyszerűsítése a származási ország elvéhez való visszalépést jelentene: így az adatkezelő EU-ban található összes szervezete ugyanazt a jogot – a székhely jogát – alkalmazná, függetlenül attól, hogy a szervezetek mely tagállam területén találhatók. Ez azonban csak akkor lehetne elfogadható, ha megvalósulna a nemzeti jogszabályok átfogó harmonizálása, ideértve a biztonsági kötelezettségek harmonizálását is.*”

9. A 29-es Munkacsoport két fő pontot azonosít 8/2010. Véleményében, amely az alkalmazandó jog eldöntésének kérdésében meghatározó lehet: a tényleges letelepedés és az adatkezelési tevékenység kontextusa, irányultsága. Ez alapján elképzelhető, hogy ha valamely adatkezelő A országból származó adatokat kezel A ország lakosait megcélözva egy B országban pusztán bejegyzett cégen keresztül, akkor az adatkezelésére megállapítható A ország nemzeti joga (is). A véleményben kifejtik, hogy az Európai Unió Bírósága a C-390/96 (ECJ judgment of 4 July 1985, Bergholz, (Case 168/84, ECR [1985] p. 2251, paragraph 14) and judgment of 7 May 1998, Lease Plan Luxembourg / Belgische Staat (C-390/96, ECR [1998] p. I-2553) sz-ú ügyben azt a döntést hozta, hogy nem minősül valódi letelepedésnek a számítógép, szerver elhelyezése egy másik országban. Hasonló kérdést vizsgált a tisztelt Bíróság egy elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal összefüggő, Magyarországot érintő előzetes döntéshozatali eljárásban (C-475/12. számú ügyben). Az ügyben a magyar bíróság azt a kérdést fogalmazta meg, hogy értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal kapcsolatos eljárásokra – függetlenül attól, hogy a szolgáltatást nyújtó cég melyik tagállamban működik vagy van bejegyezve – a szolgáltatás helye szerinti tagállam joghatósága szerint az adott tagállam hatósága járjon el? A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy „*[a]z alapügyben szereplőhöz hasonló elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal kapcsolatos felügyeleti eljárások az említett szolgáltatások címzettjeinek lakóhelye szerinti tagállam joghatósága alá tartoznak*”.

10. Mindebből az előzetes döntéshozatali eljárás alapjául szolgáló per felperese esetében az következik, hogy a felperes több tagállamban minősülhet letelepedettnek, az adatkezelő székhelye szerint esetlegesen Szlovákiában, az adatok tárolási helye (szerver) szerint – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.32.768/2012/5. sorszámú jegyzőkönyve 2. oldalán szereplő nyilatkozata alapján – esetlegesen Németországban és Ausztriában, míg az adatgyűjtési és felhasználási adatkezelési műveletek tekintetében – legalább részben mindenképpen – Magyarországon. A szlovákiai letelepedés esetlegességét támasztja alá azonban az, hogy a magyar Váci Járási Ügyészség vádat emelt csalás és egyéb bűncselekmények gyanúja miatt a felperesi adatkezelő cég vezetőjével szemben. A vádirat szerint a nyomozás során megállapították, hogy a felperes a szlovákiai címen nem található, a felperes egy un. postaláda cég, amely a székhelyén tényleges tevékenységet nem végez. Emellett a 8/2010. Vélemény alapján a szerver elhelyezése önmagában nem minősülhet letelepedésnek, így a németországi és ausztriai letelepedés szintén vitatható lehet. Látható tehát, hogy a jelen perben kizárólag a felperes magyarországi letelepedése olyan körülmény, amely – a 24. pontban kifejtettek szerint – aggálytalanul fennáll.

11. Ezért vitatjuk a Kúria Kfv. III.37.536/2013/10. sorszámú végzése (a továbbiakban Végzés) 1. pontjában szereplő kérdés azon megállapításának megalapozottságát, mely szerint *„kizárólag a másik tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelővel”* kapcsolatban kéri a tisztelt Bíróság jogértelmezését, mivel álláspontunk szerint a fenti okok miatt a per ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelő felperese Magyarországon is letelepedettnek minősül. Kérjük ezért a tisztelt Bíróságot, hogy a Végzés 1. kérdésében foglaltakat erre is figyelemmel szíveskedjék vizsgálni, összhangban a Végzés 6. pontjában foglaltakkal, valamint a 6. pontra vonatkozó észrevételeinkkel.

12. A Kúria 2. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(2. *Érthető-e az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja úgy az adatvédelmi irányelv (18) – (20) preambulumbekkezdése, az 1. cikk (2) bekezdése és a 28. cikk (1) bekezdése tükrében, hogy a magyar Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban adatvédelmi hatóság) a magyar adatvédelmi jogot, mint nemzeti jogot nem alkalmazhatja a kizárólag más tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldal üzemeltetővel szemben akkor sem, ha az magyarországi ingatlanokat is hirdet és azokra vonatkozó adatokat az ingatlantulajdonosok feltehetően Magyarország területéről továbbították a weboldal üzemeltető másik tagállamban levő adattároló, feldolgozó eszközére (szerverére)?*)

13. Az adatvédelmi irányelv Preambulumának (18) bekezdése alapján értelmezésünk szerint az irányelv célja, hogy az egyéneket ne lehessen megfosztani attól a védelemtől, amelyre az irányelv értelmében jogosultak, ezért a valamely tagállamban letelepedett adatkezelő felelőssége mellett végzett adatfeldolgozásra ennek a tagállamnak a jogszabályai vonatkoznak.

14. Az adatvédelmi irányelv Preambulumának (19) bekezdése pedig e körben azt fogalmazza meg, hogy a valamely tagállamban való letelepedés magában foglalja a tevékenység tényleges gyakorlását tartós jelleggel; a letelepedés – legyen akár egyszerűen fióktelep, akár jogi személyiséggel rendelkező leányvállalat – jogi formája e tekintetben nem meghatározó tényező. A Preambulum ezzel kapcsolatban rögzíti azt is, hogy ha egy adatkezelő több tagállamban is letelepedett, főként leányvállalatok révén, a nemzeti szabályozás megkerülésének kizárása

érdekében gondoskodnia kell arról, hogy minden egyes szervezete megfeleljen a tevékenységére alkalmazandó nemzeti jogszabályok által meghatározott kötelezettségeknek.

15. Az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében pedig a személyes adatok feldolgozására minden tagállam az ezen irányelvnek megfelelően elfogadott nemzeti rendelkezéseket alkalmazza, amennyiben az adatfeldolgozást a tagállam területén az adatkezelő egy szervezete tevékenységeinek keretében végzik; amennyiben ugyanaz az adatkezelő több tagállam területén is letelepedett, meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szervezeteinek mindegyike megfeleljen az alkalmazandó nemzeti jog által megállapított kötelezettségeknek.

16. Mindezek alapján álláspontunk szerint az alkalmazandó jog megállapításakor elsődlegesen a korábban említett „*letelepedés*”, továbbá a „szervezet” fogalmainak értelmezése vizsgálendő.

17. A „*letelepedés*” fogalma körében itt is hivatkozni kívánunk a Végzés 1. kérdése kapcsán kifejtett álláspontunkra.

18. A „szervezet” fogalma tekintetében pedig elsődlegesen utalni kívánunk a Preambulum (46) bekezdésére, mely szerint *„mivel az érintettek jogainak és szabadságainak védelme a személyes adatok feldolgozása tekintetében megkívánja, hogy megfelelő műszaki és szervezeti intézkedéseket hozzanak mind az adatfeldolgozó rendszer megtervezésekor, mind az adatfeldolgozás időpontjában, különösen a biztonság fenntartása, és ezáltal az engedély nélküli adatfeldolgozás megelőzése érdekében; mivel a tagállamokra hárul annak biztosítása, hogy az adatkezelők megfeleljenek ezeknek az intézkedéseknek; mivel ezeknek az intézkedéseknek biztosítaniuk kell a megfelelő szintű biztonságot, figyelembe véve a legújabb vívmányokat és ezek megvalósításának költségét összevetve az adatfeldolgozással járó kockázattal, és a védelmet igénylő adatok természetével”*.

19. Ebből fakadóan tehát a per ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelő felperesének kötelessége, hogy a Magyarországon folytatott adatkezelési tevékenysége tekintetében szervezeti egységet hozzon létre, ennek elmulasztása esetén sem mentesülhet azonban a magyar jog alkalmazásának kötelezettsége alól.

20. Másfelől pedig utalni kívánunk arra is, hogy a Preambulum (19) bekezdése esetén a szervezeti egység formája irreleváns, így ilyenek kell tekinteni adott esetben a felperes magyarországi képviselőjét, ügynökét is (az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének analógiájára), amennyiben ténylegesen is részt vesz az adatkezelési folyamatban.

21. Ismételten hivatkozni kívánunk a 29-es Munkacsoport 8/2010. Véleményére, mely szerint *„Az egyszemélyes iroda letelepedésnek tekinthető, amennyiben az iroda nem csupán a másutt letelepedett adatkezelő képviselőjét látja el, és tevékenyen részt vesz azon tevékenységekben, amelyek keretében a személyes adatok feldolgozására sor kerül. - Mindenesetre nem az iroda formája a döntő: egy egyszerű ügynök is tekinthető releváns letelepedésnek, amennyiben a tagállamban való jelenléte kellő tartósságot mutat.”* (13. oldal).

22. Az adatkezelő felperes pedig kétséget kizáró módon rendelkezik olyan magyarországi képviselővel, aki az adatkezelés folyamatában is érdemben részt vett, az adatkezelő felperes képviselőjében Magyarországon a hatósági és az elsőfokú peres eljárásban is Benkő Sándor magyar állampolgár (9401 Sopron, Pf.: 67. értesítési címen) járt el, és a hatósági eljárás alapjául

szolgáltató panaszok esetében is Benkő Sándor tartotta a kapcsolatot az érintettekkel. Megjegyezzük azt is, hogy Benkő Sándor a szlovák cégnyilvántartás szerint a 6065 Lakitelek, Jókai u. 13., Magyarország címen érhető el.

23. A Kúria 3. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(3. Van-e az értelmezés szempontjából jelentősége annak, hogy a weboldalt üzemeltető adatkezelő által nyújtott szolgáltatás egy másik tagállam területére irányul?)

24. Álláspontunk szerint a kérdés nem értelmezhető a jelen perre, mivel az alperesi hatósági eljárás megállapításai szerint a szlovákai bejegyzésű adatkezelő adatkezeléssel összefüggő szolgáltatási tevékenysége nemcsak hogy Magyarországra irányul, hanem az adatkezelő az adatkezelést nagyrészt Magyarországon folytatja. A felperes az ingatlanbazar.com és az ingatlandepo.com oldalakon keresztül tette lehetővé az ingatlanhirdetések feltöltését. Ezen oldalak némi grafikai eltérés mellett azonos tartalommal rendelkeznek. Kiemelendő, hogy az oldalak magyar nyelvűek, más nyelv kiválasztására nem adnak lehetőséget, és az ingatlanbazar.com oldal „Magyarországi nagy ingatlanpiac” főcímmel jelenik meg. Az ingatlanbazar.com oldal az ingatlankeresés menüpont használata során ugyan lehetőséget biztosít Magyarországtól eltérő ország kiválasztására, azonban nem magyar ingatlanhirdetés nem található a honlapon. A magyarországtól eltérő ország kiválasztása esetén a többi menüpont, mint megye és város megadása nem lehetséges, a menüpont nem él. A felperes emellett a kötelezettségek behajtása során magyarországi bankszámlaszámot adott meg a teljesítés céljára, továbbá magyarországi fizető pénznemben (HUF) határozta meg és követelte a hirdetési díjakat. Szintén fontos szempont az érintettek jogainak gyakorolhatósága. A felperes adatkezelővel szemben rengeteg panasz fogalmazódott meg, tömeges volt tehát az igény az érintetti jogok gyakorlására nézve. Az adatalanyoktól származó panaszok ahhoz a Benkő Sándorhoz jutottak el, aki levelezésében magyarországi címet használt, és magyar lakóhellyel rendelkezik a szlovák cégnyilvántartás szerint. A felperes az érintettekkel szemben a díjkövetelés iránti igényeit magyar bíróságok előtt érvényesítette, így az adatkezelés ezen része is Magyarországon zajlott.

25. Álláspontunk szerint ugyanakkor az adatvédelmi irányelv alapján – a 29-es Munkacsoport hivatkozott 8/2010. Véleményének megfelelően – az adatkezeléssel összefüggő gazdasági tevékenység irányultsága a jelen észrevételek 9. pontjában foglaltak szerint egyaránt releváns az alkalmazandó jog és a hatáskörrel rendelkező nemzeti felügyelő hatóság megállapíthatósága szempontjából is.

26. A Kúria 4. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(4. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy e másik tagállam területéről töltötték-e fel ténylegesen e másik tagállam területén levő ingatlanokra vonatkozó adatokat, illetve a tulajdonosok személyes adatait?)

27. A Végzés 1. és 2. kérdései kapcsán kifejtettek szerint álláspontunk szerint ennek a kérdésnek az értelmezés szempontjából kiemelkedő jelentősége van, hiszen ez azt jelenti, hogy az

adatkezelési tevékenység adatgyűjtési részének folytatása az adott tagállam területén történt, ami az adatvédelmi irányelv hivatkozott rendelkezései szerint az elsődleges ténybeli alapját jelenti az adott tagállam nemzeti felügyelő hatóságának a tagállam nemzeti joga alapján történő eljárásához.

28. A Kúria 5. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(5. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy ezen ingatlanokhoz kapcsolódó személyes adatok másik tagállam állampolgárainak személyes adatai?)

29. Álláspontunk szerint az adatkezeléssel érintett személyek állampolgársága az adatvédelmi irányelv alapján az alkalmazandó jog és a felügyelő hatóság hatáskörének megállapítása szempontjából nem releváns, azonban releváns lehet az érintettek lakóhelye, és az általuk hirdetett ingatlan elhelyezkedése. A NAIH által vizsgált esetekben mindenkor az érintettek lakóhelye és a hirdetett ingatlan is Magyarországon volt.

30. A Kúria 6. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(6. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy a Szlovákiában letelepedett vállalkozásnak a tulajdonosai magyarországi lakóhellyel rendelkeznek?)

31. A Végzés 1. és 2. kérdései kapcsán kifejtetteknek megfelelően álláspontunk szerint az értelmezés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a szlovákiai bejegyzésű adatkezelő tulajdonosai magyar állampolgárok és magyarországi lakóhellyel rendelkeznek, hanem annak, hogy a tulajdonosok magyarországi elérhetőségeken keresztül tartották a kapcsolatot mind a NAIH-hal, mint nemzeti felügyelő hatósággal, mind pedig az adatkezeléssel érintett természetes személyekkel, így megállapítható, hogy az adatkezelő Magyarországon is rendelkező képviselettel, illetőleg szervezeti egységgel, amelynek megfelelően a szlovákiai bejegyzése ellenére az adatkezelő Magyarországon (is) letelepedettnek minősül.

32. A Kúria 7. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(7. Amennyiben a fenti kérdésre adott válaszokból az következik, hogy a magyar adatvédelmi hatóság eljárhat, de nem alkalmazhatja a nemzeti jogát, hanem a letelepedés szerinti tagállam jogát kell alkalmaznia, akkor úgy kell-e értelmezni az adatvédelmi irányelv 28. cikk (6) bekezdését, hogy csak az adatvédelmi irányelv 28. cikk (3) bekezdésében foglalt jogosultságokat gyakorolhatja a letelepedés szerinti tagállam jogában foglaltak szerint a magyar adatvédelmi hatóság, és ezért bírság kiszabására nem jogosult?)

33. Határozott álláspontunk szerint jelen perbeli tényállás alapján a magyar nemzeti felügyelő hatóság eljárására az adatvédelmi irányelv alapján a magyar jogot kell alkalmazni.

34. Elvi szinten vizsgálva ugyanakkor a kérdést, értelmezésünk szerint az adatvédelmi irányelv 28. cikkének (6) bekezdése nem tartalmaz szűkítést a (3) bekezdésben foglaltakhoz képest. A 28. cikk (3) bekezdésében használt „különösen” kifejezés pedig arra utal, hogy a bekezdésben szereplő felsorolás nem taxatív, így a tagállamok nemzeti jogukban a felügyelő hatóságot további, a (3) bekezdésben kifejezetten nem nevesített jogosultságokkal is felruházhatják, ilyen lehet többek között az adatvédelmi bírság kiszabására való jog is. Ennek megfelelően pedig a 28. cikk (6) bekezdése nem korlátozza a felügyelő hatóságot a (3) bekezdés alapján a nemzeti jogban adott bírságotlasi jogosítványa gyakorlásában, akkor sem, ha a saját tagállamának, és akkor sem, ha más tagállam nemzeti joga szerint jár el.

35. A Kúria 8. kérdésével kapcsolatos észrevételek:

(8. Mind az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja, mind a 28. cikk (6) bekezdése szerinti adatheldolgozás fogalma azonosítható-e az adatkezelés fogalmával az adatvédelmi irányelv terminológiájával?)

36. Tekintettel arra, hogy az adatvédelmi irányelv a magyar jogtól eltérően élesen nem választja el az adatkezelés és az adatheldolgozás fogalmait egymástól, álláspontunk szerint az adatvédelmi irányelv értelmezése során a 4. cikk (1) bekezdés a) pontja, és a 28. cikk (6) bekezdése szerinti adatheldolgozás fogalma egyaránt azonosítható az adatkezelés fogalmával.

37. Mindezek alapján kérjük, hogy a tisztelt Bíróság a Kúria kérdéseivel kapcsolatosban az alábbi értelmezések helyességét szíveskedjék megerősíteni.

38. A Kúria 1. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megállapítását, hogy az adatvédelmi irányelv 28. cikk (1) bekezdése akként értelmezendő, hogy egy tagállam területén alkalmazhatók a nemzeti jog rendelkezései egy olyan, kizárólag a másik tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelővel szemben, aki e tagállam területén levő ingatlanokat is hirdet és az ingatlan tulajdonosok továbbították a személyes adataikat a weboldal üzemeltető másik tagállamban levő adattároló, adatheldolgozó eszközére (szerverére).

39. A Kúria 2. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megerősítését, hogy az adatvédelmi irányelv alapján a NAIH, mint a magyar adatvédelmi felügyelő hatóság a magyar adatvédelmi jogot, mint nemzeti jogot alkalmazhatja a kizárólag más tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldal üzemeltetővel szemben akkor, ha az magyarországi ingatlanokat is hirdet és azokra vonatkozó adatokat az ingatlantulajdonosok feltehetően Magyarország területéről továbbították a weboldal üzemeltető másik tagállamban levő adattároló, adatheldolgozó eszközére (szerverére).

40. A Kúria 3. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megállapítását, hogy az adatvédelmi irányelv alapján az adatkezeléssel összefüggő gazdasági tevékenység irányultsága egyaránt releváns az alkalmazandó jog és a hatáskörrel rendelkező nemzeti felügyelő hatóság megállapíthatósága szempontjából is.

41. A Kúria 4. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megerősítését, hogy ennek a kérdésnek az értelmezés szempontjából kiemelkedő jelentősége van, hiszen ez azt jelenti, hogy az adatkezelési tevékenység adatgyűjtési részének folytatása az adott tagállam területén történt, ami az adatvédelmi irányelv hivatkozott rendelkezései szerint az elsődleges ténybeli alapját jelenti az adott tagállam nemzeti felügyelő hatóságának a tagállam nemzeti joga alapján történő eljárásához.

42. A Kúria 5. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megállapítását, hogy az adatkezeléssel érintett személyek állampolgársága az adatvédelmi irányelv alapján az alkalmazandó jog és a felügyelő hatóság hatáskörének megállapítása szempontjából nem releváns.

43. A Kúria 6. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megállapítását, hogy az értelmezés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a szlovákiai bejegyzésű adatkezelő tulajdonosai magyar állampolgárok és magyarországi lakóhellyel rendelkeznek, hanem annak, hogy a tulajdonosok magyarországi elérhetőségeken keresztül tartották a kapcsolatot mind a nemzeti felügyelő hatósággal, mind pedig az adatkezeléssel érintett természetes személyekkel, így megállapítható, hogy az adatkezelő Magyarországon is rendelkezett képvisellel, illetőleg szervezeti egységgel, amelynek megfelelően a szlovákiai bejegyzése ellenére az adatkezelő Magyarországon is letelepedettnek minősül.

44. A Kúria 7. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megerősítését, hogy az adatvédelmi irányelv 28. cikkének (6) bekezdése nem korlátozza a felügyelő hatóságot a (3) bekezdés alapján a nemzeti jogban adott bírságolási jogosítványa gyakorlásában akkor sem ha a saját tagállamának, és akkor sem, ha más tagállam nemzeti joga szerint jár el.

45. A Kúria 8. kérdésével kapcsolatban kérjük annak megállapítását, hogy az adatvédelmi irányelv értelmezése során a 4. cikk (1) bekezdés a) pontja, és a 28. cikk (6) bekezdése szerinti adatfeldolgozás fogalma egyaránt azonosítható az adatkezelés fogalmával."

Az adatkezelés jogalapja

Infotv. 5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy
- b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).

(1a) Személyes adat kezelhető továbbá, ha

- a) az érintettel kötött szerződés teljesítéséhez szükséges, vagy a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésének teljesítéséhez szükséges; vagy
- b) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy
- c) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.]

(2) Különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha

- a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul,
- b) a 3. § 3. pont a) alpontjában foglalt adatok esetében az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli, vagy
- c) a 3. § 3. pont b) alpontjában foglalt adatok esetében törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

(3) Kötelező adatkezelés esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg.

(4) Kizárólag állami vagy önkormányzati szerv kezelheti az állam bűncselekmények megelőzésére és üldözésére irányuló, valamint közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatainak ellátása céljából kezelt bünygyi személyes adatokat, valamint a szabálysértési, a polgári peres és nemperes ügyekre vonatkozó adatokat tartalmazó nyilvántartásokat.

6. § [(1) Személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése

- a) **az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy**
- b) **az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.]**

[(2) Ha az érintett cselekvőképtelensége folytán vagy más elháríthatatlan okból nem képes hozzájárulását megadni, akkor a saját vagy más személy létfontosságú érdekelnek védelméhez, valamint a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges mértékben a hozzájárulás akadályainak fennállása alatt az érintett személyes adatai kezelhetőek.]

(2) Az érintett vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez, valamint a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges mértékben az érintett személyes adatai kezelhetőek.

(3) A 16. életévét betöltött kiskorú érintett hozzájárulását tartalmazó jognyilatkozatának érvényességéhez törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nem szükséges.

(4) Ha a hozzájáruláson alapuló adatkezelés célja az adatkezelővel írásban kötött szerződés végrehajtása, a szerződésnek tartalmaznia kell minden olyan információt, amelyet a személyes adatok kezelése szempontjából - e törvény alapján - az érintettnek ismernie kell, így különösen a kezelendő adatok meghatározását, az adatkezelés időtartamát, a felhasználás célját, az adatok továbbításának tényét, címzettjeit, adatfeldolgozó igénybevételének tényét. A szerződésnek félreérthetetlen módon tartalmaznia kell, hogy az érintett aláírásával hozzájárul adatainak a szerződésben meghatározottak szerinti kezeléséhez.

[(5) Ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában

a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy

b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.]

(6) Az érintett kérelmére, kezdeményezésére indult bírósági vagy hatósági eljárásban az eljárás lefolytatásához szükséges személyes adatok tekintetében, az érintett kérelmére indult más ügyben az általa megadott személyes adatok tekintetében az érintett hozzájárulását vélelmezni kell.

(7) Az érintett hozzájárulását megadottnak kell tekinteni az érintett közszereplése során általa közölt vagy nyilvánosságra hozatalra általa átadott személyes adatok tekintetében.

(8) Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg.

Kötelező erejű vállalati szabályok

Infotv. 3. [...] Kötelező Erejű Vállalati Szabályozás (a továbbiakban: KEVSZ): több országban, de köztük legalább egy EGT tagállamban is működő vállalat vagy vállalatcsoport által elfogadott és az illetékes nemzeti adatvédelmi hatóság által jóváhagyott, a vállalat vagy vállalatcsoport minden egysége és munkavállalója számára kötelező belső adatvédelmi szabályzat, mely az adatvédelmi szempontból nem biztonságos harmadik országba történő adattovábbítás esetén a szükséges adatvédelmi garanciákat egyoldalú kötelezettségvállalás útján biztosítja;

Infotv. 8. § [...] (5) Személyes adatok EGT-n kívüli harmadik országba a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által jóváhagyott KEVSZ alapján is továbbíthatók.

(6) A személyes adatok harmadik országba továbbítása jogszerű abban az esetben is, ha a vállalat vagy vállalatcsoport KEVSZ-ét az egyébként illetékes, másik EGT állam nemzeti adatvédelmi hatósága jóváhagyta és ez ellen a NAIH a jóváhagyásról szóló tájékoztatás kézhezvételétől számított 60 napon belül nem emelt kifogást.

(7) A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság az (5) és (6) bekezdésben meghatározottak szerint jóváhagyott KEVSZ-ek listáját, valamint KEVSZ érvényességéhez szükséges jóváhagyás visszavonása esetén a visszavonás tényét és időpontját a honlapján nyilvánosságra hozza.

Adatvédelmi nyilvántartás

65. § (1) Az adatkezelő az adatkezelés megkezdése előtt értesíti a Hatóságot a személyes adatokra vonatkozó adatkezelésről.

(2) A törvényben elrendelt adatkezelésről a szabályozás előkészítéséért felelős miniszter a törvény kihirdetését követő húsz napon belül értesíti a Hatóságot.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok által végzett adatkezelés esetén az adatkezelő a nemzetbiztonsági szolgálat nevééről és levelezési címéről, valamint az adatkezelés céljáról és jogalapjáról küld értesítést a Hatóságnak.

(4) Nem kell értesíteni a Hatóságot arról az adatkezelésről, amely

a) az adatkezelővel munkaviszonyban, tagsági viszonyban, óvodai nevelésben való részvételre irányuló, tanulói vagy tanulószereződéses, hallgatói, felnőttképzési és szakképzési jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban vagy - a pénzügyi szervezetek, közüzemi szolgáltatók, elektronikus hírközlési szolgáltatók ügyfelei kivételével - ügyfélkapcsolatban álló személyek adataira vonatkozik;

b) egyház, vallásfelekezet, vallási közösség belső szabályai szerint történik;

c) az egészségügyi ellátásban kezelt személy betegségével, egészségi állapotával kapcsolatos személyes adatokra vonatkozik gyógykezelés vagy az egészség megőrzése, társadalombiztosítási igény érvényesítése céljából;

d) az érintett anyagi és egyéb szociális támogatása céljából nyilvántartott személyes adatokra vonatkozik;

e) a hatósági, az ügyészégi és a bírósági eljárás által érintett személyeknek az eljárás lefolytatásával kapcsolatos személyes adataira, vagy a büntetés-végrehajtás során a büntetés-végrehajtással összefüggésben kezelt személyes adatokra vonatkozik;

f) a hivatalos statisztika célját szolgáló személyes adatokat tartalmaz, feltéve hogy - törvényben meghatározottak szerint - az adatok érintettel való kapcsolatának megállapítását véglegesen lehetetlenné teszik;

g) a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény szerinti médiatartalom-szolgáltató olyan adatait tartalmazza, amelyek kizárólag saját tájékoztatási tevékenységét szolgálják;

h) a tudományos kutatás céljait szolgálja, ha az adatokat nem hozzák nyilvánosságra,

i) a levéltári őrizetbe vett iratokkal összefüggésben valósul meg, továbbá

j) a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott érintettek adatai tartalmazza.

66. § (1) Az adatkezelésről szóló értesítés tartalmazza:

a) az adatkezelés célját,

b) az adatkezelés jogalapját,

c) az érintettek körét,

d) az érintettekre vonatkozó adatok leírását,

e) az adatok forrását,

f) az adatok kezelésének időtartamát,

g) a továbbított adatok fajtáját, címzettjét vagy a címzettek körét és a továbbítás jogalapját, ideértve a harmadik országokba irányuló adattovábbításokat is,

h) az adatkezelő nevét, címét és elektronikus levélcímét, a kapcsolattartó nevét és beosztását, a tényleges adatkezelés helyét, továbbá adószámmal rendelkező adatkezelő esetén annak adószámát,

i) az adatfeldolgozó, illetve az adatfeldolgozó által igénybe vett adatfeldolgozó esetében annak nevét és címét, elektronikus levélcímét, az adatfeldolgozás tényleges helyét és az adatfeldolgozó adatkezeléssel összefüggő tevékenységét,

j) az alkalmazott adatfeldolgozási technológia jellegét,

k) a belső adatvédelmi felelős alkalmazása esetén annak nevét, telefonszámát és elektronikus levélcímét.

(2) A 66. § (1) bekezdés a) – k) pontjaiban meghatározott adatok változásáról az értesítés megtételére kötelezett értesíti a Hatóságot. Az értesítésnek a megváltozott adatokat, valamint az adatkezelés azonosító számát kell tartalmaznia.

(3) Az adatkezelés megszűnéséről az értesítése megtételére kötelezettnek a 67. § (3) bekezdésében meghatározott azonosító szám megadásával kell értesítenie a Hatóságot. Adatkezelésre vonatkozó jogutódlás esetén a 65. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével a jogutód értesíti a Hatóságot.

67. § (1) Az értesítés megtételére kötelezett személy a Hatóság által közzétett elektronikus űrlap kitöltésével, elektronikus úton küldi el az értesítést a Hatóság számára.

(2) Az értesítés megtételére kötelezett a Hatósággal történő első kapcsolatfelvétel alkalmával az elektronikus űrlap adatait postai úton is megküldi.

(3) Ha az értesítés valamennyi, e törvényben meghatározott adatot tartalmaz, akkor a Hatóság az adatkezelést azonosító számot ad ki, melyről nyolc napon belül, az adatkezelő által megadott elektronikus levélcímre küldött elektronikus levélben tájékoztatja az értesítés megtételére kötelezettet.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a Hatóság a (3) bekezdésben meghatározott tájékoztatást a postai úton történő értesítés érkezését követő nyolc napon belül küldi meg a további elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges adatokkal együtt.

68. § (1) Az adatkezelés azonosító számát az adatkezelőnek az adatok minden továbbításánál, nyilvánosságra hozásánál és az érintettek való kiadásakor fel kell tüntetnie. Az adatkezelés azonosító száma nem tanúsítja az adatkezelés jogszerűségét.

(2) Ha a Hatóság az adatkezelés azonosító számáról szóló tájékoztatást határidőben nem küldi el az értesítés megtételére kötelezettnek, az adatkezelés megkezdhető.

68/A. § A Hatóság az érintettek tájékoztatásának segítése érdekében a honlapján nyilvánosságra hozza

a) az értesítés alapján az adatkezelésekre vonatkozó adatokat,

b) az adatkezelések azonosító számait, valamint

c) ha valamely adatkezelés jogszerűségének tisztázása céljából vizsgálatot vagy adatvédelmi hatósági eljárást indított.

68/B. § (1) Az adatkezelés azonosító száma érvényét veszti, ha az értesítés megtételére kötelezett annak érvényességét a kiadásától vagy legutóbbi meghosszabbításától számított két éven belül nem hosszabbítja meg. A Hatóság az azonosító szám érvényességének megszűnése előtt egy hónappal az értesítés megtételére kötelezett által megadott elektronikus levélcímre figyelmeztetést küld erről az értesítés megtételére kötelezett számára.

(2) A Hatóság az adatkezelő kérelmére az érvényes azonosító szám érvényességét a kérelem érkezésétől számított két évvel meghosszabbítja.

(3) Az adatkezelő az azonosító szám érvényességének megszűnése esetén indokolt esetben a 67. § (5) bekezdésében meghatározott időtartamon belül kérheti a Hatóságtól az adatkezelési azonosító érvényességének helyreállítását.

(4) Az értesítés megtételére kötelezett az azonosító szám meghosszabbítása és helyreállítása iránti kérelmet a Hatóság által közzétett elektronikus űrlap megküldésével kérelmezheti.

(5) Az adatkezelés megszűnése, illetve az azonosító szám érvényességének megszűnése esetén a Hatóság az adatkezelésre vonatkozó adatokat a következő év utolsó napján törli a honlapjáról.